

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**География және табиғатты пайдалану факультеті
География, жерге орналастыру және кадастр кафедрасы**

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

«6B07304- Кадастр» білім беру бағдарламасы

ID 101073 Қала құрылысы, елді мекендерді жоспарлау және аумақты инженерлік жайластыру
пәні бойынша

4 курс, күзгі семестр, 2025-2026 оқу жылы

6 кредит ECTS бойынша

АЛМАТЫ 2025

ID 101073 Қала құрылысы, елді мекендерді жоспарлау және аумақты инженерлік жайластыру пәні бойынша «6B07304 - Кадастр» мамандығының білім беру бағдарламасы негізінде орындалған қорытынды емтихан бағдарламасын құрастырушы аға оқытушы Б.Е.Дабылова

Қорытынды емтихан бағдарламасы география, жерге орналастыру және кадастр кафедра мәжілісінде қаралды және мақұлданды

Хаттама № _____ «___» _____ 2025

География, жерге орналастыру және кадастр кафедрасының
меңгерушісі _____ Токбергенова А.А.

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ ЖӘНЕ ЖҮРГІЗУ ФОРМАСЫНЫҢ СИПАТТАМАСЫ

«Қала құрылысы, елді мекендерді жоспарлау және аумақты инженерлік жайластыру » пәні бойынша

Қорытынды емтихан жүргізу формасы: онлайн тест СДО Moodle платформасында. (<https://dl.kaznu.kz>)

Moodle қашықтан оқыту сервері <https://dl.kaznu.kz> адресінде. ҚОЖ (СДО) Moodle Google Chrome; Mozilla; Internet Explorer; Opera интернет-браузерлер арқылы жұмыс істейді. Сайтың дұрыс шығуы үшін браузерлердің соңғы версияларын қолдану қажет. СДО Moodle менюімен танысу үшін студенттерге арналған қашықтан оқыту технологиялары бойынша жұмыс жасау Ұсыныстарын қолдануға болады.

Бағдарламада емтиханға дайындалуға арналған курстың барлық тақырыптары және әдебиеттерді оқуға арналған ұсынылған кітаптар мен ережелер бар.

Қорытынды емтиханға студенттің жауабы баллдық жүйемен бағаланады. ҚазҰУ академиялық саясатының негізінде (2019 ж.):

2.17.3. Ағымдық үлгерімді бақылау бағасы кем дегенде 60%-ы пән бойынша білімді қорытынды бағалаудың, бағалау және қорытынды емтихан кем дегенде 40% - ы пән бойынша қорытынды баға.

2.17.4. Пән бойынша қорытынды баға білім алушының бақылау кезеңінде де, қорытынды бақылауында да оң баға алған жағдайда ғана есептеледі.

Емтиханды тапсыру түрі - тестілеу. СДО Moodle жүйесі арқылы онлайн іске асырылады. Тестілеуді бақылау - интерактивті прокторинг арқылы жүзеге асады.

Тест – тестті тапсыруды прокторингтің автоматты жүйесі, проктор немесе оқытушы (прокторинг болмаған жағдайда) бақылайды.

Тестілеудің өтуін бақылау онлайн прокторинг технологиясы арқылы жүзеге асырылады.

Прокторинг технологиясы (ағылш. "proctor" – емтихан барысын бақылау). Прокторлар аудиториядағы әдеттегі емтихандағы сияқты, емтихан тапсырушылардың сынақтардан адал өтуін бақылайды: тапсырмаларды өз бетінше орындауы және қосымша материалдарды пайдаланбауын бақылайды. Веб-камера бойынша нақты уақытта өтіп жатқан онлайн-емтиханды маман (көзбе-көз прокторинг), немесе сыналудың жұмыс үстелін, кадрдағы тұлғалар санын, бөгде дыбыстар немесе дауыстар және тіпті көзқарас қозғалысын бақылайтын бағдарлама (киберпрокторинг). Аралас прокторинг түрі жиі қолданылады: бағдарламаның ескертулері бар емтиханның бейнежазбасын адам қосымша қарап шығады және бұзушылықтардың шын мәнінде орын алғаны жөнінде шешім қабылдайды.

Пән бойынша жалпы тест жинағы 75 сұрақтан тұрады, әрбір тест сұрағында 5 жауап нұсқасы, оның ішінде 1 дұрыс жауап берілген.

Жалпы тест тапсырмасы 75 сұрақтан тұрады. Moodle тестілік тапсырмалардағы сұрақтардың бірнеше негізгі түрлері бар, соның ішінен кем дегенде 4 тест сұрақ түрін таңдалуы тиіс:

1. **Көптеген таңдау** (білім алушы өзіне ұсынылған бірнеше нұсқадан сұраққа жауапты таңдайды, ал сұрақтар бір немесе бірнеше дұрыс жауапты бола алады)
2. **Дұрыс/дұрыс емес** (студент екі нұсқа арасында дұрыс және дұрыс емес таңдайды)
3. **Сәйкестікке** (бірінші топтың әрбір жауап элементіне екінші топтың жауап элементін салыстыру қажет)

4. **Қысқа жауаптар** (сұраққа жауап сөз немесе қысқа фраза болып табылады, әртүрлі бағалармен бірнеше дұрыс жауаптар жіберіледі).

Емтихан ұзақтығы: әр студентке 25 сұрақ және 60 минут уақыт беріледі.

Бағалау саясаты: жүйе дұрыс жауаптардың кілттері бойынша автоматты түрде тексереді

Балл қою уақыты-48 сағатқа дейін.

Универ жүйесінде баллдар автоматты түрде емтихан ведомосына ауыстырылады.

Максималды баға 25 тест-сұраққа дұрыс жауап берген жағдайда 100 балл деп бағаланады. Әр дұрыс жауапқа 4 балл.

Ескерту: тестілеу нәтижелері прокторинг нәтижелері бойынша қайта қаралуы мүмкін.

Егер студент тестілеуден өту ережелерін бұзса, оның нәтижесі жойылады.

МАҢЫЗДЫ: тест емтихан кестесі бойынша өткізіледі. Білім алушылар мен оқытушылар емтихан кестесі туралы алдын ала хабардар болады.

Тестілеуден бұрын жұмыс орнын дайындау

- Тестілеу сәтті өтуі үшін тестілеу басталғанға дейін келесі әрекеттерді орындау қажет:
- Бөлменің жақсы жарықтануын қамтамасыз ету
- Интернетке қосылудың қол жетімділігі мен жылдамдығын тексеру
- Камера мен микрофон жұмысын тексеру
- Жеке сәйкестендіру үшін құжаттарды дайындау
- Ең жоғары өнімділікке жету үшін компьютерді қайта қосыңыз
- Браузердегі барлық қажет емес артық парақтарды және бағдарламаларды өшіріңіз
- Құлаққаптар, кітаптар мен жазбаларды пайдаланбаңыз (егер олар емтихан ережелерінде болмаса)
- Мониторлардың қайталануын өшіру (егер бар болса)

Білім алушылардың жауаптарын бағалау критерийлері

Емтихан кезінде білім алушылардың дайындық деңгейін бағалаудың және тиісті құзыреттіліктерін қалыптастырудың негізгі критерийлері:

- кәсіби терминологияны меңгеру дәрежесі;
- білім алушының теориялық білімді меңгеру және оларды кәсіби мәселелерді шешуде пайдалана білу деңгейі;
- жауап беру мәдениеті;
- емтихан билетінің мәні бойынша қосымша сұрақтарға жауап беруге дайын болуы.

Білім алушылардың оқу тапсырмаларының барлық түрлері бойынша оқу жетістіктері білімді бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесі бойынша бағаланады.

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Сандық эквивалент	Балл (%-дық мазмұны)	Дәстүлі жүйе бойынша бағалау
------------------------------	-------------------	----------------------	------------------------------

A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Білім алушылардың жауаптарының толықтығын ескере отырып, берілген бағалардың жалпы сипаттамасын көрсететін бағалау жүйесі кестеде келтірілген.

Бағалау	Критерийлер:
«Өте жақсы»	1. Теориялық сұрақтарға дұрыс және толық жауаптар берілген; 2. Практикалық тапсырма толығымен шешілген; 3. Материалдар логикалық жүйелілігіне сәйкес, сауатты берілген; 4. Шығармашылық қабілеттері көрсетілген.
«Жақсы»	1. Теориялық мәселелер дұрыс, бірақ толық емес жауаптар, мәнсіз қателіктері немесе дәлсіздіктер кездеседі; 2. Практикалық тапсырма орындалған, алайда жіберілген болмашы қателік кездеседі; 3. Материалдар логикалық сауаттылықпен жасалаған.
«Қанағаттанарлық»	1. Жауаптар теориялық сұрақтар негізінен дұрыс, бірақ толық емес, дәлсіздік және логикалық қателік кездеседі; 2. Тәжірибелік тапсырма толық емес; 3. Материалы сауатты, бірақ логикалық жүйелілігі қарастырылмаған.
«Қанағаттанарлықсыз»	1. Жауапта теориялық сұрақтарға байланысты өрескел қателіктер жіберілген; 2. Практикалық тапсырма орындалмаған; 3. Баяндау жауабында грамматикалық, терминологиялық қателіктер жіберілген, логикалық жүйелілік сақталмаған.

КІРІСПЕ

Пәннің мақсаты – қала құрылысы теориясының негізгі ережелерін қолдану қабілетін қалыптастыру. Пән: елді мекендерді жоспарлау мақсатын; жоспарлау принциптерін; жоспарлау жобасының мазмұны мен құрамын; ауылдық елді мекендерді жоспарлауды; жобаға алдын ала есептеулерді; ауылдық елді мекеннің аумағын ұйымдастыру әдістемесін; ауылдық елді мекендерді жоспарлаудағы сәулеттік-жоспарлау композициясын зерделеуге бағытталған.

Қорытынды бақылауға арналған тақырыптар.

1. Елді-мекен жерлері жайлы түсінік, олардың құрамы және қала жерлерін аймақтарға бөлу
2. Жоспарлау жобасы және оны дайындауға қажетті материалдар.
3. Жобалауға алғашқы есептеулер.
4. Елді мекен құрушы топ санын есептеу.
5. Тұрғынды және қоғамдық ғимараттарды есептеу жолдары.
6. Елді мекенге арналған аумақты есептеу.
7. Ауылдық елді мекен аумағын жалпы ұйымдастыру.
8. Ауылдық елді мекеннің негізгі бөліктері мен элементтерін орналастыру жағдайлары
9. Ауылдық елді мекендерді жоспарлау композициясы.
10. Ауылдық елді мекендердің көшелері және алаңдары.
11. Көшелерді жобалау.
12. Алаңдарды және тұрғын аймақтарды жоспарлау және салу.
13. Аймақтарды жоспарлау және салу, тұрғын аймақтың құрылымы және тұрғын кварталдар түрі
14. Өндірістік кешендерді жоспарлау және салу.
15. Ауылдық елді мекендерді жоспарлау жобаларындағы көркейту.
16. Елді мекенді инженерлік жабдықтау.
17. Ауылдық елді мекендерді заманауи дамытудағы жоспарлаудың маңызы.
18. Заманауи елді мекеннің архитектуралық жоспарлау композициясы және оның компоненттері.
19. Елді мекендер аумағында ашық және абаттандырылған кеңістіктерді орналастыру.
20. Ауылдық тұрғын орындардың шекараларын белгілеу және жер-шаруашылығын ұйымдастыру.
21. Өртүрлі әдістермен халық санын есептеу.
22. Елді мекен тұрғындарының жалпы санын есептеу.
23. Жанұя санын есептеу. Халықты, оның жастары бойынша топтау, құрылымын анықтау.
24. Халықтың жастары бойынша құрылымын анықтау
25. Өндірістік – шаруашылық ғимараттарды есептеу
26. Жобаланатын ғимараттар мен құрылыстардың жинақ тізімін құру.
27. Көркейту бойынша іс-шараларды жобалау есептеулерін жүргізу.
28. Ірі қара мал кешендерін жоспарлау.
29. Қой шаруашылығы кешенін жоспарлау

30. Қойма кешендері, ауыл шаруашылығы техникасын сақтау және жөндеу кешендері, құрылыс кешендері аумағын жоспарлау.

31. Аң шаруашылығы фермалары, құс, қоян шаруашылығы кешендерін жоспарлау

32. Ауылдық елді мекендерді жоспарлау жобаларындағы көркейту жұмыстары және жоспарлау жобасын техникалық-экономикалық бағалау

33. Аумақты инженерлік жабдықтау түсінігі, мазмұны және мақсаты

34. Елді мекенді инженерлік жабдықтау элементтерін жоспарлау

35. Аумақты инженерлік жабдықтау түсінігі, мазмұны және мақсаты

36. Ауылдық жерлердегі автомобиль жолдары және тасымалдаудың маңызы

37. Жолды планмен жобалау және су өткізгіш құрылыстарды есептеу

38. Жолдардағы су бұрылымдары және су ағыстарынан өтуге арналған өткелдер

39. Канализациялық жүйелерді жобалау

40. Елді-мекендерді электр энергиясымен газбен қамтамасыз ету

41. Елді-мекендерді жылумен қамту.

Емтиханға дайындалуға қажетті әдебиет.

Негізгі:

1. Спектор М.Д., Саттыбаева Г.Ә. Ауылды елді мекендердің жер шаруашылығын орналастыру. - Астана, 2002г.
2. Спектор М.Д.: Земельно-хозяйственное устройство и планировка сельских населенных мест: Учебник. - Астана, Фолиант, 2014
3. Шукуров И.: Градостроительство, планировка сельских населенных мест: Учебное пособие.- Москва:, АСВ, 2016
4. Груздев В. М. Основы градостроительства и планировка населенных мест: учеб пособие / В. М. Груздев; Нижегород. гос. архитектур.-строит. ун-т. – Н. Новгород: ННГАСУ, 2017.
5. Латышева, О.А. Проектирование населенных мест : учеб. пособие / О.А.Латышева, А. Н. Дунец; Алтайский государственный университет. – Барнаул : АлтГУ, 2019.
6. Инженерное обустройство территории Учебно-методическое пособие по дисциплине «Инженерное обустройство территории» / Д.А. Кирик, М-во с.х. РФ, ФГОУ ВПО «Пермская ГСХА». – Пермь: Изд-во ФГОУ ВПО «Пермская ГСХА», 2015. – 68с.
7. Анисимова Л.В. Городской ландшафт. Социально-экономические аспекты проектирования. Учебное пособие. Вологда. ВоГТУ. 2004 г. 192с.
8. Дмитриев В.Д., Коровин Д.А. Эксплуатация систем водоснабжения, канализации и газоснабжения, справочник – Ленинград, 1998.
9. Саттыбаева Г.А. Территорияны инженерлік жабдықтау. –Астана, 2006.

10. Қосымша:

11. Қазақстан Республикасының Жер кодексі.-Алматы: Юрист, 2023.-132 б..
12. 2.Кончуков Н.П. и др. Планировка сельских населенных мест. – М., Агропромиздат, 1986.
13. 3. Планировка сельских населенных мест /В.М.Богданов,В.В.Артеменко, В.П.Баскакова, Ю.Ф.Соломин; Под ред. В.М.Богданова.-М.: Колос, 1980 -

272с./Учебники и учеб.пособие для высш.с.-х.учебных заведений/.

14. 4. Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ. Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылысын салу. ҚР ҚН 3.01-01-2013.

15. 5.Земельно-хозяйственное устройство и планировка сельских населенных мест. Методических указания по проведению лабораторных работ и курсовому проектированию. Для студентов 4 –курса землеустроительного факультета по специальности 050903-«землеустройство», 050907- «Кадастр».Астана-2008-49с

16. 6.Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ. Жеке тұрғын құрылыс салу аудандарын жоспарлау және құрылысын салу. ҚР ҚН 3.01-02-2012.

17. Варламов А.А. Земельный кадастр. В 6 т. Т.1. Теоретические основы государственного земельного кадастра / Анатолий Варламов - М.: КолосС, 2007. - 383 с.

18. Владимиров В.В. и др. Инженерная подготовка и благоустройство городских территорий. – М.: "Архитектура - С", 2004 г. 240 с.

19. Погодина Л.В. Инженерные сети, инженерная подготовка и оборудование территорий, зданий и стройплощадок: Учебник.–2-е изд.– М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2008. – 476с.

20. Қасымбеков Ж.Қ. Су алу ғимараттары және сорап станциялары: Оқулық.- Алматы: ЖШС РПБК «Дәуір», 2011.- 288 бет.